

Tussenrapportage Rouwbord Cornelis Westduel 1708 - 1741

Dit is een tussenrapportage over de voortgang van de behandelingen aan het Rouwbord Cornelis Westduel 1708 - 1741 uit de Oude kerk Charlois, Rotterdam. In deze reportage staan de handelingen vermeld die tot zover (in de eerst fase) uitgevoerd zijn aan het bord.

Demontage en transport

Het omlaag halen en het transport van het rouwbord naar het atelier in Amersfoort is verzorgd door verhuis- en transportbedrijf Moerkerken, Rotterdam.

Omlaag halen van het rouwbord

Moerkerken heeft een grote steiger opgebouwd voor het rouwbord, zodat we er goed bij konden om te controleren of er geen losse onderdelen aan het bord zaten. Het bleek dat de zeisen, die aan weerszijde van het doodshoofd bevestigd zitten een keer afgebroken zijn geweest en met zwarte tape weer bevestigd zijn. Deze tape was helemaal uitgedroogd. Ik heb deze voordat we het bord naar beneden gingen takelen dan ook verwijderd.

Alle overige delen zaten goed vast. Aan de achterzijde van het bord bevinden zich twee ijzeren ophangogen waarmee het bord aan twee haken in de muur is opgehangen. Op de rechter haak lag een blokje hout van 13mm dik. Dit is er waarschijnlijk later tussen gestopt, omdat het bord anders scheef hing.

Op de achterzijde bevinden zich net iets onder de ophang ogen twee ijzeren handvatten. Aan deze handvatten zijn de sjobanden bevestigd om het bord naar beneden te laten zakken.

Demontage van het rouwbord

Nadat het bord op de grond stond is het rouwbord gedemonteerd. Het bovenbord, het onderbord, de twee vazen die aan weerszijde van het bovenbord vastgezet waren, en de twee ornamenten naast het onderbord zijn er vanaf gehaald. Zo kon het bord beter vervoerd worden en konden de kwetsbare delen apart ingepakt worden.

Vervoer

Het middenstuk van het rouwbord was te groot om via de trap naar beneden gebracht te worden. Het bord is over de balkonrand getild en langzaam langs een ladder naar beneden getakeld. Vervolgens is het op een transportkar naar de verhuishwagen gebracht. Daar is het in de verhuishwagen getild en aan de wand vastgezet met sjobanden.

Het reinigen van de oppervlakte

Op het rouwbord zit veel stof en roetaanslag. Vooral aan de achterzijde van het bord bevindt zich een dikke bruinzwarte roetlaag. Deze is eerst droog afgenomen met een borstel en een stofzuiger. Vervolgens is de overige roet verwijderd met een vochtige doek (met water en ossengalzeep).

Hierboven zie je een foto van voor en na het verwijderen van het oppervlakte vuil met een triammoniumcitraatoplossing (3% oplossing in demiwater) waarna het is nagewassen met demiwater. Nu het vuil verwijderd is, is goed te zien dat er veel van de bovenste verflaag ontbreekt.

Tijdens het schoonmaken was het duidelijk dat in de bovenste afwerklaag erg veel vuil zit. Er is niet ontvet en schoongemaakt alvorens deze laag aan te brengen. Dit heeft geresulteert in een slecht hechtende afwerklaag waarin het vuil en vet gebonden zijn.

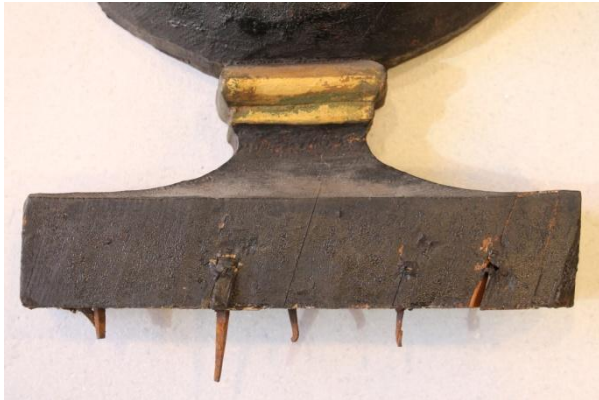
Bij de foto hieronder is aan de linkerkant van het bord het oppervlakte vuil verwijderd met een triammoniumcitraatoplossing (3%) waarna het is nagewassen met demiwater. Het goud is weer helder en de diagonale "grijze" steppen zijn weer wit.

Vastzetten losse delen

Er zijn verschillende onderdelen waarvan het hout gebarsten is en er soms zelfs stukken zijn afgebroken. De gebruikte gesmede spijkers zijn hier vaak de oorzaak van. Doordat de spijkers zijn gaan roesten zijn ze uitgezet waardoor er spanning op het droge hout kwam te staan en het is gaan scheuren.

Veel van de spijkers zijn verwijderd en de losse onderdelen zijn terug gelijmd met vislijm.

Houtwormbehandeling

De houtwormaantasting viel gelukkig heel erg mee. De meeste aantasting zat bij de botten en aan de onderrand van het middenbord. Het complete rouwbord is aan de achterzijde (op het kale hout) behandeld met Permethrin. De behandeling verdelgt de eventuele aanwezige houtworm en voorkomt gedurende lange tijd heraanantasting.

Verstevigen van het verzwakte hout

Het hout van het bord is voor het overgrote deel in goede staat. Na het schoonmaken zijn op sommige plaatsen houtworm sporen zichtbaar aan de achterzijde van het hout, maar dit heeft het hout niet echt verzwakt. Alleen de botten zijn deels in slechte staat. Een van de botten heeft veel te lijden gehad door aantasting van houtworm. Dit is verstevigd met Paraloid B72.